

[Økonomiministeren.]

tænkeligt at arbejde med de relativt stive ansættelses- og aflønningsvilkår, vi har inden for det offentlige. Effektivitetshensynet kan kun vanskeligt tilgodeses inden for disse rammer.

Som den minister, der har hovedansvaret for statens løn- og personalepolitik, kan jeg kun sige, at jeg deler den kritiske opfattelse, som betænkningen giver udtryk for, og jeg har allerede taget skridt til at søge forholdene på dette område ændret.

Spørgsmålet hænger i øvrigt nøje sammen med bestræbelserne for at effektivisere og rationalisere hele statsadministrationen, et spørgsmål, der som bekendt behandles af det af regeringen nedsatte administrationsråd. Disse bestræbelser har således det dobbelte sigte: på den ene side at undgå de uheldige følgevirkninger for erhvervene af statens lønpolitik og på den anden side at få en mere smidig personalepolitik og dermed bidrage til at nå større effektivitet i statsadministrationen — hvilket er ensbetydende med en billigere og bedre løsning af de administrative opgaver.

Gennem en ændring af ansættelses- og aflønningsvilkårene vil det være muligt i højere grad at tage effektivitetshensyn, end det nuværende system muliggør. Regeringen har da også som bekendt nedsat en tjenestemandskommission, som for nylig har fået den opgave at udarbejde forslag til et nyt lønsystem og en ændret klassificering med henblik på at gennemføre en tidssvarende ordning, der kan tilpasses ændringer i det øvrige samfund.

Lad mig herfra gå over til et andet hovedpunkt i betænkningen, nemlig redegørelsen for virkningen af den automatiske pristalsregulering. I udvalgets kommissorium er dette specielt anført som et spørgsmål, man ønskede belyst, og udvalget har da også behandlet dette spørgsmål særdeles indgående. Det har ofte i den offentlige debat været fremhævet, at den automatiske pristalsregulering skulle være en selvstændig årsag til de danske prisstigninger. Måske til overraskelse for mange har udvalget ikke nået særlig entydige konklusioner på dette felt; i hvert fald er konklusionen meget forsigtigt formuleret, idet udvalget siger, at

„et almengyldigt svar på, om pristalsreguleringen har ført til en dæmpning af

de lønforhøjelser, der gives ved overenskomstfornyelser og ved lønglidning, eller om den har haft den virkning, at de samlede løn- og prisstigninger er blevet større, end de ellers ville være blevet, kan ikke gives.“

Så vidt jeg kan se, mener udvalget dog, at pristalsreguleringen kan besværliggøre den økonomiske politik, specielt finanspolitikken, fordi den kan føre til omfattende indkomststigninger på uheldige tidspunkter, og fordi den stadige række af nye dyrtidstillæg giver yderligere næring til de almindelige forventninger om fortsatte pris- og indkomststigninger.

Jeg synes imidlertid, det er en meget væsentlig betragtning, når udvalget påpeger,

„at pristalsreguleringen er et integreret led i de aftaler, der har ført til flerårige overenskomster,“

og at

„en situation uden pristalsregulering derfor utvivlsomt ville føre til en ny form for kollektive lønaftaler, dækkende kortere perioder“.

Hvor store samlede lønstigninger der ville blive tale om under et sådant system, er det givetvis meget svært at udtale sig om.

Det er hovedorganisationerne på arbejdsmarkedet, der må træffe afgørelse om, hvorvidt de vil fortsætte med de 2-årige overenskomster med pristalsklausul, eller de vil vælge andre udveje.

Udvalget foreslår, at man kunne se lidt nærmere på de stærke sæsonudsving i visse af de priser, der indgår i pristalsberegningen. Kartoffelpriserne er det mest velkendte eksempel herpå. Regeringen vil bede det statistiske departement om i forståelse med pristalsnævnet, hvor arbejdsmarkedsorganisationerne er repræsenteret, at gennemgå og overveje de stillede forslag.

Udvalget har også i et særligt kapitel behandlet stigningen i ejendomspriserne og de store kapitalgevinster, der er skabt herigennem, navnlig i de senere år. Det påpeges meget klart, at de kapitalgevinster, der er opnået — og den overvejende del synes at være tilfaldet de selvstændige næringsdrivende — er meget væsentlige sammenlignet med de opnåede reallønsforhøjelser for lønmodtagerne. Det forekommer mig rigtigt, når udvalget påpeger,